

PAZIŅOJUMS PRESEI Nr. 100/22

Luksemburgā, 2022. gada 16. jūnijā

Tiesas Atzinums 1/20

Modernizētā Enerģētikas hartas nolīguma projekts: Beļģijas lūgums sniegt atzinumu ir nepieņemams tā priekšlaicīguma dēļ

Tiesas rīcībā nav pietiekamas informācijas par paredzētā nolīguma saturu

Enerģētikas hartas nolīgums (turpmāk tekstā – “EHN”), kas Eiropas Kopienu vārdā apstiprināts 1997. gadā¹, pēc būtības nebija pārskatīts kopš tā stāšanās spēkā 1998. gadā. Sarunas par tā modernizēšanu sākās 2020. gadā. Tās bija jābalsta uz apspriežamo jomu sarakstu, ko 2018. gadā pieņēma Hartas konference².

Sarunu gaitā Eiropas Savienība ierosināja grozīt ieguldītāju un Līgumslēdzēju Pušu strīdu izšķiršanas mehānismu³. Tā kā joma, kurā ietilpst šis mehānisms, minētajā sarakstā nebija iekļauta, lai sāktu sarunas par šo jomu, bija jāpanāk vienprātīga Līgumslēdzēju Pušu vienošanās. Šajā gadījumā šāda vienprātība netika panākta.

2020. gada 2. decembrī Beļģijas Karaliste iesniedza Tiesai lūgumu sniegt atzinumu⁴ par to, vai modernizētā EHN projektā paredzētais strīdu izšķiršanas mehānisms, kā arī jēdzieni “ieguldījumi” un “ieguldītājs” ir saderīgi ar Līgumiem⁵. Būtībā šī dalībvalsts pauž šaubas attiecībā uz šā mehānisma piemērojamību strīdiem starp ieguldītāju no vienas dalībvalsts un citu dalībvalsti.

Savā atzinumā Tiesa pauž uzskatu, ka tās rīcībā nav pietiekamas informācijas par pašu modernizētā EHN projekta saturu un ka tādēļ šis lūgums sniegt atzinumu tā priekšlaicīguma dēļ ir jāatzīst par nepieņemamu.

Tiesas vērtējums

Tiesa – konstatējusi, ka šā lūguma sniegt atzinumu iesniegšanas dienā nepastāvēja neviens dokuments, kas ietvertu EHN vai tā 26. panta teksta modernizēto redakciju, – vispirms norāda, ka tajā pašā dienā sarunas vēl noritēja ļoti agrīnā stadijā. Lai gan bija apzināts apspriežamo jomu saraksts un tas neietvēra strīdu izšķiršanas mehānismu, Līgumslēdzējas Puses būtu varējušas un vēl joprojām varētu panākt vienprātīgu vienošanos par labu jomas, kurā ietilpst strīdu izšķiršanas mehānisms, iekļaušanai minētajā sarakstā. Līdz ar to eventuālo sarunu par šo jomu iznākums nav pietiekoši prognozējams un nevar izslēgt, ka norma attiecībā uz šo mehānismu tiks grozīta.

Turpinot Tiesa atzīst, ka strīdu izšķiršanas mehānisma tvērums ir atkarīgs no jēdzienu “ieguldījumi” un “ieguldītājs” definīcijām, kas ir šo sarunu priekšmets. Tomēr šajā stadijā nekāds šos jēdzienus ietverošo normu grozošs teksts vēl

¹ EHN tika apstiprināts ar Padomes un Komisijas Lēmumu 98/181/EK, EOTK, *Euratom* (1997. gada 23. septembris) par to, ka Eiropas Kopienas slēdz Enerģētikas hartas nolīgumu un Enerģētikas hartas protokolu par energoefektivitāti un ar to saistītajiem vides aspektiem (OV 1998, L 69, 1. lpp.).

² EHN 34. pantā ir paredzēts, ka Līgumslēdzējas Puses regulāri sanāk Enerģētikas Hartas konferencē (turpmāk tekstā – “Hartas konference”).

³ Ieguldītāja un Līgumslēdzējas Puses strīdu izšķiršanas mehānisms ir paredzēts EHN 26. pantā.

⁴ Saskaņā ar LESD 218. panta 11. punktu.

⁵ Minēti priekšlikumā par EHN 1. panta grozījumu.

nebija pieņemts. Turklāt nebija iespējams novērtēt šo jēdzienu eventuālo grozījumu ietekmi uz šo strīdu izšķiršanas mehānismu, jo trūkst informācijas, kas dotu iespēju visai precīzi apzināt noteikumus, kuri reglamentē minēto mehānismu.

Ņemot vērā šo nenoteiktību, Tiesa uzskata, ka tās rīcībā nav pietiekamas informācijas par modernizētajā EHN iekļautās normas par strīdu izšķiršanas mehānismu saturu un konkrētāk – tās piemērošanas jomu. Tādēļ šķiet, ka šis lūgums sniegt atzinumu ir priekšlaicīgs.

Visbeidzot Tiesa pievēršas apsvērumiem par lietderīgumu, kurus paudušas dažas dalībvalstis, kas iestājušās lietā, un kuri pamatotu, ka Tiesa formulē nostāju jautājumā par strīdu izšķiršanas mehānisma saderību ar Līgumiem. Šie apsvērumi citastarp attiecas uz to, ka dalībvalstis aplūkojamā strīdu izšķiršanas mehānisma piemērošanu strīdiem starp ieguldītāju no vienas dalībvalsts un citu dalībvalsti neinterpretē vienprātīgi, un uz to, ka šķirējtiesas procesos, kas tiek uzsākti, pamatojoties uz šo mehānismu, šķirējtiesneši atsakās atzīt savas kompetences neesamību šādos strīdos. Šajā ziņā Tiesa konstatē, ka, pirmkārt, tādiem apsvērumiem nav nekādas saistības ar atzinuma tiesvedības mērķi, jo strīdu izšķiršanas mehānisms ⁶ jau ir spēkā. Otrkārt, Tiesa atgādina, ka tā jau ir nospriedusi ⁷, ka saskaņā ar Savienības tiesību autonomijas principu ⁸ EHN paredzētais strīdu izšķiršanas mehānisms nav piemērojams strīdiem starp dalībvalsti un ieguldītāju no citas dalībvalsts saistībā ar ieguldījumu, ko tas veicis pirmajā minētajā dalībvalstī.

ATGĀDINĀJUMS. Ikviens dalībvalsts, Eiropas Parlaments, Padome vai Komisija var saņemt Tiesas atzinumu par to, vai paredzētais nolīgums ir saderīgs ar Līgumu noteikumiem. Ja Tiesas lēmums ir nelabvēlīgs, paredzētais nolīgums nevar stāties spēkā, kamēr tas nav grozīts vai kamēr Līgumi nav pārskatīti.

Neoficiāls dokuments plašsaziņas līdzekļu vajadzībām, kas Tiesai nav saistošs.

[Pilns atzinuma teksts](#) tiek publicēts CURIA tīmekļvietnē pasludināšanas dienā.

Kontaktpersona preseī: Marta Ošleja ☎ (+352) 4303 6005.

Palieciēt ar mums!

⁶ Kā paredzēts EHN 26. pantā.

⁷ Spriedums, 2021. gada 2. septembris, Moldovas Republika (C-741/19, EU:C:2021:655), 40.–66. punkts.

⁸ LESD 344. pants.